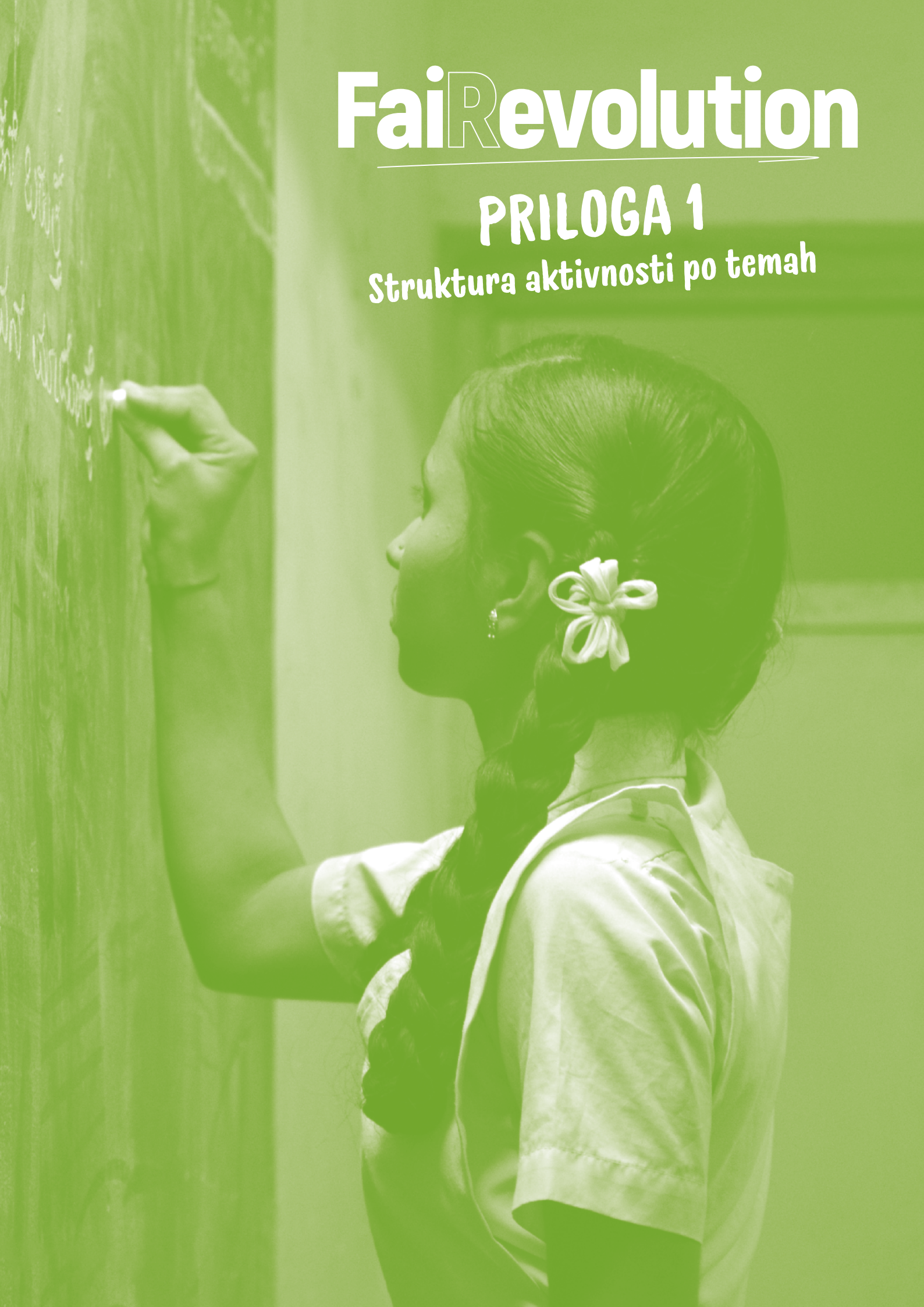

FaiRevolution

PRILOGA 1

Struktura aktivnosti po temah

1

Družbena in gospodarska trajnost → iskanje digitalnega zaklada

INFORMACIJE, KI NAJ JIH UDELEŽENCI POIŠČEJO	ODGOVOR
Kaj je Agenda 2030?	
Koliko je ciljev trajnostnega razvoja in do kdaj jih bodo države uresničile?	
Ali so Agendo 2030 podpisale vse države članice Organizacije združenih narodov?	
Kako se cilji trajnostnega razvoja imenujejo v angleščini?	
Kateri so trije stebri trajnostnega razvoja?	
Čemu so namenjeni podcilji in koliko jih je?	
Kaj je pet P-jev trajnostnega razvoja?	

INFORMACIJE, KI NAJ JIH UDELEŽENCI POIŠČEJO	ODGOVOR
Kaj pomeni partnerstvo?	
Kdo so akterji, ki bodo vključeni v Agendo?	
Katere države so vključene v Agendo? Samo države t. i. globalnega juga?	
Kateri od ciljev trajnostnega razvoja velja za največji svetovni izziv?	
Ali obstaja mehanizem za spremljanje doseganja ciljev?	
Kaj se uporablja za merjenje doseganja ciljev?	
Kaj so razvojni cilji tisočletja?	
Agenda 2030 je »zaveza voditeljev vseh ljudi na svetu, da bodo odpravili revščino v vseh njenih oblikah; agenda za planet, naš skupni dom.« Kdo je to rekel?	
O absolutni revščini govorimo, če oseba zasluži manj kot koliko dolarjev na dan? (Pazite, poiščite najnovejši znesek!)	

INFORMACIJE, KI NAJ JIH UDELEŽENCI POIŠČEJO	ODGOVOR
Kateri je prvi podcilj 2. cilja trajnostnega razvoja?	
O čem govori 3. cilj trajnostnega razvoja?	
Kakšno naj bi bilo izobraževanje glede na 4. cilj trajnostnega razvoja?	
Kaj je treba odpraviti, da bi dosegli enakost spolov in opolnomočili vse ženske in dekleta? (5. cilj)	
Koliko ljudi leta 2030 ne bo imelo na voljo varnega dostopa do pitne vode, če ničesar ne spremenimo?	
Kateri je prvi podcilj 7. cilja trajnostnega razvoja?	
Ali je gospodarska rast vključena v cilje? Kakšna naj bi bila?	
Koliko svetovnega bogastva ima v lasti 1 % najbogatejših prebivalcev sveta? In v katerem cilju trajnostnega razvoja je obravnavana neenakost?	
Koliko proizvedene hrane na svetu se zavrže med žetvijo in prodajo?	

INFORMACIJE, KI NAJ JIH UDELEŽENCI POIŠČEJO	ODGOVOR
Koliko ljudi na svetu živi v razmerah, ki so zelo občutljive na podnebne spremembe?	
O čem govorita cilja št. 14 in 15?	
Katere ukrepe za spodbujanje pravičnosti predvideva 16. cilj trajnostnega razvoja?	
Na kaj se osredotoča 17. cilj?	

VPRAŠALNIK Z ODGOVORI

INFORMACIJE, KI NAJ JIH UDELEŽENCI POIŠČEJO	ODGOVOR
Kaj je Agenda 2030?	Agenda 2030 za trajnostni razvoj je akcijski program, ki so ga države članice OZN podpisale leta 2015.
Koliko je ciljev trajnostnega razvoja in do kdaj jih bodo države uresničile?	Ciljev je 17, države pa so se zavezale, da jih bodo uresničile do leta 2030. So poziv vsem državam k ukrepanju.
Ali so Agendo 2030 podpisale vse države članice Organizacije združenih narodov?	Da, Agendo 2030 je podpisalo vseh 193 držav članic ZN. V to niso vključene nekatere države, katerih priznanje je sporno (na primer Kosovo).
Kako se cilji trajnostnega razvoja imenujejo v angleščini?	Sustainable Development Goals (SDG).
Kateri so trije stebri trajnostnega razvoja?	Družbeni, gospodarski in okoljski.
Čemu so namenjeni podcilji in koliko jih je?	169. To so posebni cilji, ki jih je treba doseči za vsakega izmed 17-ih ciljev.
Kaj je pet P-jev trajnostnega razvoja?	Ljudje (people), planet (planet), blaginja (prosperity), mir (peace) in partnerstvo (partnership).
Kaj pomeni partnerstvo?	To pomeni, da mora biti izvajanje Agende globalna naloga in osredotočeno na potrebe tistih, ki so najrevnejši in najbolj ranljivi.
Kdo so akterji, ki bodo vključeni v Agendo?	Vsi: države, občine, univerze, institucije, podjetja, organizacije civilne družbe, javni in zasebni subjekti, državljani.

INFORMACIJE, KI NAJ JIH UDELEŽENCI POIŠČEJO	ODGOVOR
Katere države so vključene v Agendo? Samo države t. i. globalnega juga?	Ne, v nasprotju z razvojnimi cilji tisočletja so v Agendo vključene tako države t. i. globalnega juga kot tudi države t. i. globalnega severa, ki si skupaj prizadevajo za njihovo uresničitev.
Kateri od ciljev trajnostnega razvoja velja za največji svetovni izziv?	Boj proti revščini v svetu v vseh njenih oblikah in razsežnostih, vključno s skrajno revščino.[TT1] (1. cilj)
Ali obstaja mehanizem za spremljanje doseganja ciljev?	Da, doseganje ciljev ocenjuje posebna komisija OZN na podlagi letnih poročil, ki jih pripravi generalni sekretar OZN.
Kaj se uporablja za merjenje doseganja ciljev?	Posebni kazalniki za vsak cilj.
Kaj so razvojni cilji tisočletja?	Razvojni cilji tisočletja vključujejo osem ciljev, ki so jih Združeni narodi določili leta 2000 in jih je bilo treba doseči do leta 2015.
Agenda 2030 je »zaveza voditeljev vseh ljudi na svetu, da bodo odpravili revščino v vseh njenih oblikah; agenda za planet, naš skupni dom.« Kdo je to rekel?	Ban Ki Moon, osmi generalni sekretar OZN. (sedanji sekretar je António Guterres)
O absolutni revščini govorimo, če oseba zasluži manj kot koliko dolarjev na dan? (Pazite, poiščite najnovejši znesek!)	Manj kot 2,15 dolarja na dan. (Leta 2015 se je znesek zvišal z 1,25 na 1,90 dolarjev na dan. Septembra 2022 je Svetovna banka ta prag dodatno zvišala na 2,15 dolarja na dan.)
Kateri je prvi podcilj 2. cilja trajnostnega razvoja?	Do leta 2030 odpraviti lakoto in vsem ljudem, zlasti revnim in najbolj ranljivim, vključno z dojenčki, zagotoviti varen dostop do zadostne količine hranljive hrane skozi vse leto.
O čem govori 3. cilj trajnostnega razvoja?	O zagotavljanju zdravja in dobrega počutja za vse v vseh starostnih obdobjih.

INFORMACIJE, KI NAJ JIH UDELEŽENCI POIŠČEJO	ODGOVOR
Kakšno naj bi bilo izobraževanje glede na 4. cilj trajnostnega razvoja?	Kakovostno, pravično in vključujoče, da bi vsem zagotovili možnosti za nenehno učenje.
Kaj je treba odpraviti, da bi dosegli enakost spolov in opolnomočili vse ženske in dekleta? (5. cilj)	Povsod moramo odpraviti vse oblike diskriminacije žensk in deklet, vse oblike nasilja nad ženskami in dekleti (tako v zasebni kot javni sferi) ter vse zlorabe, kot so dogovorjene poroke, poroke otrok in pohabljanje ženskih spolnih organov.
Koliko ljudi leta 2030 ne bo imelo na voljo varnega dostopa do pitne vode, če ničesar ne spremenimo?	1,6 milijarde ljudi.
Kateri je prvi podcilj 7. cilja trajnostnega razvoja?	Do leta 2030 zagotoviti dostop do cenovno dostopnih, zanesljivih in sodobnih energetske storitev.
Ali je gospodarska rast vključena v cilje? Kakšna naj bi bila?	Da, gospodarsko rast naslavlja 8. cilj trajnostnega razvoja. Gospodarska rast mora biti trajna, vključujoča in trajnostna.
Koliko svetovnega bogastva ima v lasti 1 % najbogatejših prebivalcev sveta? In v katerem cilju trajnostnega razvoja je obravnavana neenakost?	1 % najbogatejših ima v lasti več kot 45 % svetovnega bogastva (podatek za leto 2023). Deseti cilj trajnostnega razvoja obravnava neenakosti znotraj držav in med njimi.
Koliko proizvedene hrane na svetu se zavrže med žetvijo in prodajo?	17 odstotkov (11 % v gospodinjstvih, 5 % v gostinstvu in 2 % v maloprodaji).
Koliko ljudi na svetu živi v razmerah, ki so zelo občutljive na podnebne spremembe?	Med 3 in 3,6 milijarde ljudi.
O čem govorita cilja št. 14 in 15?	14. cilj se nanaša na ohranjanje in trajnostno rabo oceanov, voda in morskih virov, 15. cilj pa na kopenske ekosisteme ter spodbujanje njihove trajnostne rabe.

INFORMACIJE, KI NAJ JIH UDELEŽENCI POIŠČEJO	ODGOVOR
Katere ukrepe za spodbujanje pravičnosti predvideva 16. cilj trajnostnega razvoja?	Zagotavljanje enakega dostopa do pravnega varstva za vse, zmanjšanje korupcije in nezakonitega financiranja, razvoj učinkovitih, odgovornih in preglednih institucij na vseh ravneh.
Na kaj se osredotoča 17. cilj?	Na finance, tehnologijo, razvojne zmogljivosti, trgovino in sistemska vprašanja.

VIRI

<https://sdgs.un.org/2030agenda><https://unric.org/it/agenda-2030/><https://ourworldindata.org/from-1-90-to-2-15-a-day-the-updated-international-poverty-line><https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621477/bp-survival-of-the-richest-160123-en.pdf><https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

2

Okoljska trajnost in podnebne spremembe → novinarska konferenca, volilni shod, novinarski članek

Udeležence razdelimo v pet skupin. Vsem damo v branje članek (možne predloge najdete spodaj). Ko so vsi prebrali in razumeli besedilo, se zberete skupaj in vsaka skupina izbere enega od komunikacijskih stilov:

- volilni shod,
- televizijska reportaža,
- novinarska konferenca.

Avtorji in strokovnjaki o novem poročilu IPCC (AR6):

1. <https://www.umanotera.org/novice/novo-porocilo-ipcc-cas-pretvarjanja-je-mimo/>
2. <https://www.trajnostnaenergija.si/ipcc-nekaterim-ucinkom-podnebnih-sprememb-se-ni-vec-mogoce-izogniti-vse-manj-priloznosti-za-ukrepanje>
3. https://www.zrss.si/wp-content/uploads/Konference/2023/NAK/prvi_dan/6%20-%2011.30-13.00%20-%20Sekcijsko%20predavanje%20-%20%20Trajnostnost%20potrosnistva/Ekoloski%20odtis_NatasaBeltran.pdf
4. <https://www.umanotera.org/wp-content/uploads/2022/02/umanotera-2021-fizikalno-ozadje-podnebnih-sprememb.pdf> (celotno poročilo, lahko ga uporabite po delih)
5. https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/publications/2021_11-Poročilo%20IPPC%20Podnebje%202021.pdf

3

Raznolikost in vključevanje

Udeležence razdelite v pet skupin. Vsaka skupina dobi list z opisom. Po branju in razumevanju besedila mora skupina v določenem času pripraviti čim bolj učinkovit, jasen in ustvarjalen povzetek, ki ga bo predstavila celi skupini.

Nekaj predlogov za pripravo povzetka: izdelava plakata ali miselnega vzorca, skeč, pantomima, križanka, pesem (npr. sprememba besedila znane pesmi).

SKUPINA 1

Kaj pomenita raznolikost in vključevanje?

Raznolikost in vključevanje sta dva različna pojma, vendar ju je treba obravnavati skupaj.

Raznolikost se nanaša na vse razlike, ki se lahko pojavijo med ljudmi, kot so etnična pripadnost, spol, spolna usmerjenost, kultura, vera, invalidnost in socialno-ekonomski status. Z vključevanjem pa mislimo na tiste prakse, ki zagotavljajo enake možnosti in vire vsem ljudem, ne glede na njihove razlike.

Vključevanje je temeljnega pomena za spodbujanje raznolikosti ter enakosti in sodelovanja vseh. Zato spodbuja socialno pravičnost, zagotavlja enake možnosti in enak dostop do virov v družbi brez diskriminacije, v kateri so temeljne pravice zagotovljene brez razlikovanja.

Poleg tega so z vključevanjem upoštevane vrednote raznolikosti, kar zagotavlja večjo ustvarjalnost in inovativnost, saj lahko vsakdo s svojimi osebnimi značilnostmi in izkušnjami izvirno prispeva.

Vključevanje ne spodbuja le dobrega počutja posameznika, temveč tudi vzdušje pripadnosti in sprejetosti v skupini, poleg tega pa ustvarja varen

prostor, ki spodbuja osebni razvoj in krepi samospoštovanje. To načelo vključuje tudi koristi, ki jih vključevanje prinaša skupnostim in organizacijam različnih vrst. Raznolikost zamisli in znanj, ki jih zagotavlja vključevanje, namreč omogoča bolj informirano sprejemanje odločitev in zmožnost reševanja različnih izzivov z upoštevanjem različnih perspektiv. Posledica tega je bolj pozitivno delovno okolje, v katerem se zaposleni počutijo vključene in del povezanega kolektiva.

Tema vključevanja in raznolikosti je tesno povezana s človekovimi pravicami, zlasti z odpravo diskriminacije. Že Splošna deklaracija o človekovih pravicah iz leta 1948 govori o svobodi in enakosti v dostojanstvu in pravicah za vse ljudi. Ta koncept je bil nato prenesen tudi v poznejše mednarodne instrumente, zlasti v konvencije ZN o človekovih pravicah. Nekatere konvencije, ki obravnavajo tradicionalno izključene skupine, so zlasti Konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije (1965), Konvencija o odpravi diskriminacije žensk (1979) ter Konvencija o pravicah invalidov (2006).

SKUPINA 2

Raznolikost in vključenost na delovnem mestu

Spodbujanje raznolikosti in vključevanja ne prinaša koristi le na individualni, temveč tudi na kolektivni ravni, saj spodbuja inovacije, sodelovanje in produktivnost. Številne prednosti prinaša zlasti raznoliko in vključujoče delovno okolje.

Raznolikost v podjetju se nanaša na sestavo osebja, na primer glede na starost, spolno usmerjenost, izobrazbo, verska in politična prepričanja itd. Vključevanje pa se nanaša na spoštovanje ljudi s temi različnimi značilnostmi, ki morajo imeti enake možnosti in občutek, da so sestavni del podjetja.

Spodbujanje raznolikosti in vključevanja v podjetju je ključnega pomena in prinaša številne koristi, med drugim:

- a. ustvarjanje vključujočega okolja, izboljšanje podjetniške klime ter spodbujanje spoštovanja, zaupanja in sodelovanja;*
- b. večjo poslovno uspešnost: raznolikost in vključenost sta povezani z večjo produktivnostjo;*
- c. spodbujanje inovativnosti in reševanja problemov: raznolikost med zaposlenimi omogoča, da na situacije gledajo z različnih vidikov, kar spodbuja večjo prilagodljivost in ustvarjalnost;*
- d. boj proti diskriminaciji in neenakosti, pomoč pri ustvarjanju pravičnejših družb in spodbujanje blaginje za vse.*

Na delovnem mestu se to imenuje D&I (Diversity and Inclusion). Kratica je nastala v 80. letih prejšnjega stoletja v ZDA in predstavlja zavezo podjetij, da bodo spodbujala raznolikost med zaposlenimi ter zagotavljala vključenost in pravično obravnavo ne glede na razlike.

SKUPINA 3

Raznolikost, vključevanje in cilji trajnostnega razvoja

Koncepta raznolikosti in vključevanja vključuje tudi Agenda ZN 2030. Cilji trajnostnega razvoja morajo za zagotavljanje vključenosti in enakosti upoštevati vse ljudi, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti skupinam v ranljivem položaju. Načelo je, da nikogar ne smemo pustiti prepuščenega samemu sebi, oziroma kot je opredeljeno v Agendi, »nikogar ne smemo pustiti za seboj«. Gre za zavezo držav članic OZN k vključevanju, ki določa, da morajo vse cilje in naloge doseči vsi narodi, vsa ljudstva in vsi člani družbe, pri čemer si je treba prizadevati, da bi najprej dosegli tiste, ki so običajno prikrajšani. Koncept zajema različne problematike – med drugim boj proti revščini, odpravo diskriminacije in izključenosti ter zmanjšanje neenakosti in ranljivosti – ki ovirajo napredek ljudi in omejujejo njihov potencial, tako individualno kot kolektivno.

Raznolikost in vključenost sta medsektorska vidika, ki sta prisotna v številnih ciljih, izrecno pa sta obravnavana v 5. in 10. cilju trajnostnega razvoja.

Cilj št. 5 se osredotoča na enakost spolov, da bi povsod odpravili neenakosti med spoloma in nasilje nad ženskami ter spodbujali vključevanje žensk in deklet na vseh družbenih področjih.

Cilj št. 10 pa se nanaša predvsem na zmanjšanje neenakosti med državami in znotraj njih. S tem ciljem se države članice zavezujejo, da bodo podpirale gospodarski napredek najbolj prikrajšanih skupin prebivalstva s spodbujanjem družbenega, gospodarskega in političnega vključevanja, brez diskriminacije na podlagi starosti, spola, invalidnosti, rase, etnične pripadnosti, izvora, vere, ekonomskega ali drugega statusa.

SKUPINA 4

Spolno nevtralni jezik in vključevanje

Vključenost se kaže tudi v načinu govorjenja. V zvezi z vključevanjem spolov je treba poudariti, da jezik sam po sebi ni seksističen: sledi slovničnim pravilom in ima v primeru slovenščine tri spole, moškega, ženskega in srednjega. Diskriminatorna pa je lahko uporaba jezika. Jezik odraža resničnost, v kateri se uporablja, in se tako kot vsi drugi človeški pojavi nenehno razvija. Cilj ni odpraviti slovnična pravila, temveč zgolj uporabiti že obstoječa. Jezik se nenehno spreminja, vendar zelo počasi in pod vplivom tistih, ki ga vsak dan uporabljajo: gre pravzaprav za spremembe od spodaj. Zato se nam sprva zdi, da določena beseda, zlasti neobičajna, »zveni narobe«. To je preprosto stvar navade. Ko ta izraz preide v splošni govor, se seveda vključi v vsakdanji jezik in se pojavi v slovarjih.

Ko v slovenščini govorimo o mešani skupini ljudi, uporabljamo moški slovnični spol. Temu pravzaprav pravimo »pretirano razširjen moški spol«. Vendar pa s tem tvegamo, da bomo prikrili prisotnost žensk v skupini, saj jih ne poimenujemo. Jasno je, da vprašanje ni le slovnično, ampak sega tudi na družbeni kontekst. Kar ni poimenovano, je ogroženo. Zato je zlasti pri navajanju poklicev pomembno, da v primeru žensk uporabljamo tudi ženski slovnični spol: poslanka, ministrica, županja, magistrica ... Vse te besede že obstajajo v slovenskem jeziku, vendar se pogosto ne uporabljajo. To je predvsem zato, ker v preteklosti niso bile potrebne: na teh položajih ni bilo žensk. Pravzaprav se zdi, da se problem pojavlja le pri »prestižnejših« poklicih, medtem ko brez zadržkov uporabljamo služkinja, medicinska sestra ...

Zato je za omogočanje prepoznavnosti tistih, ki pogosto ostanejo neimenovani, potreben vključujoč jezik: če bomo uporabili besedo »županja«, bo v kolektivni domišljiji postalo jasno, da ni tako nenavadno, da to funkcijo opravlja ženska, in začele se bodo počasne spremembe, ki se že dogajajo.

Za uporabo jezika, ki vključuje oba spola, obstajajo različne metode. Uporabimo lahko na primer navajanje obeh oblik (»dobro jutro gospe in gospodje«) ali nevtralne izraze (»ljudje«, »oseba«).

SKUPINA 5

Raznolikost in vključenost v šoli

24. člen Konvencije ZN o pravicah invalidov

Izobraževanje

1. Države pogodbenice priznavajo pravico invalidov do izobraževanja.

Za uresničevanje te pravice brez diskriminacije in na podlagi enakih možnosti države pogodbenice zagotovijo vključujoč izobraževalni sistem na vseh ravneh in vseživljenjsko učenje, usmerjeno v:

- (a) polni razvoj človekovih zmožnosti, občutka dostojanstva in lastne vrednosti ter krepitev spoštovanja človekovih pravic, temeljnih svoboščin in človeške raznolikosti;
- (b) največji mogoči razvoj osebnosti, nadarjenosti in ustvarjalnosti ter duševnih in telesnih sposobnosti invalidov;
- (c) omogočanje učinkovitega sodelovanja invalidov v svobodni družbi.

2. Pri uresničevanju te pravice države pogodbenice zagotavljajo:

- a. da invalidi zaradi invalidnosti niso izključeni iz splošnega izobraževalnega sistema in da invalidni otroci zaradi invalidnosti niso izključeni iz brezplačnega in obveznega osnovnošolskega ter srednješolskega izobraževanja;
- b. da imajo invalidi enako kot drugi dostop do vključujočega, kakovostnega, brezplačnega osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja v skupnostih, v katerih živijo;
- c. primerne prilagoditve glede na posameznikove potrebe;
- d. invalidom v splošnem izobraževalnem sistemu potrebno pomoč in jim omogočajo učinkovito izobraževanje;
- e. učinkovito, posamezniku prilagojeno pomoč v okolju, ki invalidom zagotavlja največji mogoči akademski in socialni razvoj, da se doseže popolna vključenost.

3. Države pogodbenice invalidom omogočajo pridobivanje življenjskega in socialnega znanja in veščin, ki jim olajšajo polno in enakopravno sodelovanje v izobraževanju in skupnosti. Zato države pogodbenice sprejmejo ustrezne ukrepe, ki vključujejo:

- (a) omogočanje učenja brajice, alternativnih pisav, povečevalnih in alternativnih načinov in oblik zapisa sporočila, veščin za mobilnost in orientacijo ter omogočanje pomoči in mentorstva sebi enakih;
- (b) omogočanje učenja znakovnega jezika in spodbujanje jezikovne identitete skupnosti gluhih;
- (c) zagotavljanje, da poteka izobraževanje slepih, gluhih ter gluhoslepih, zlasti otrok, v jeziku in na način ter v obliki komunikacije, ki so najprimernejši za posameznika, in v takem okolju, ki najbolj spodbuja akademski in socialni razvoj.

4. Države pogodbenice sprejmejo ustrezne ukrepe za zaposlovanje učiteljev, tudi invalidov, ki so usposobljeni za znakovni jezik in brajico, ter usposabljanje strokovnjakov in osebja na vseh ravneh izobraževanja, da bi prispevale k zagotavljanju uresničevanja te pravice. Tako usposabljanje vključuje ozaveščanje o invalidnosti in uporabo ustreznih povečevalnih in alternativnih načinov, sredstev in oblik zapisa sporočila, izobraževalnih tehnik in gradivo za pomoč invalidom.

5. Države pogodbenice zagotavljajo, da imajo invalidi enako kot drugi in brez diskriminacije dostop do splošnega visokošolskega izobraževanja, poklicnega izobraževanja, izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. V ta namen države pogodbenice invalidom zagotovijo primerne prilagoditve.

4

Migracije

→ **KVIZ (10 vprašanj) + komentar,**
ki ga preberete po vsakem
vprašanju

1. V zadnjih 50 letih se je število mednarodnih migrantov:

- zmanjšalo,
- povečalo in do danes znaša približno 10 milijonov,
- povečalo in danes znaša približno 280 milijonov.**

V zadnjih 50 letih se je število mednarodnih migrantov eksponentno povečalo in danes jih je približno 281 milijonov. V primerjavi s celotnim svetovnim prebivalstvom je to približno 3,6 %. Delež sicer ni tako visok, a se med državami precej razlikuje. Tako je na primer v Združenih arabskih emiratih več kot 88 % prebivalstva mednarodnih migrantov.

2. Celina, s katere prihaja večina mednarodnih migrantov, je:

- Afrika,
- Azija,**
- Evropa.

Približno 40 % vseh mednarodnih migrantov v letu 2020 je bilo rojenih v Aziji, večina v šestih državah: Indiji (največja država izvora), Kitajski, Bangladešu, Pakistanu, Filipinih in Afganistanu. Druga največja država izvora je Mehika, tretja pa Rusija.

3. Ob koncu leta 2022 je 52 % beguncev prihajalo le iz treh držav. Katerih?

- Sirija, Ukrajina, Afganistan,**
- Turčija, Bangladeš, Niger,
- Maroko, Južna Afrika, Kolumbija.

Konec leta 2022 je bilo več kot 108 milijonov ljudi prisiljenih bežati pred preganjanjem, konflikti, nasiljem in kršitvami človekovih pravic. Od tega jih je 52 % prišlo iz samo treh držav: Sirije (6,5 milijona), Ukrajine (5,7 milijona) in Afganistana (5,7 milijona).

4. Kaj pomeni notranje razseljena oseba?

- a. oseba, ki je prisiljena v beg, vendar ne prestopi državnih meja,
- b. oseba, ki se seli zaradi dela in iskanja boljših življenjskih pogojev,
- c. oseba, ki se preseli, vendar ostane na isti celini.

Več kot polovica vseh razseljenih oseb velja za notranje razseljene osebe, tj. osebe, ki so prisiljene zapustiti kraj, kjer običajno živijo, vendar ne prečkajo državnih meja, saj ostanejo v svoji državi, običajno relativno blizu svojega doma. Ti ljudje bežijo predvsem zaradi oboroženih spopadov in nasilja, večinoma pa gre za ženske in otroke.

5. Ljudje se selijo:

- a. izključno v države z visokimi dohodki,
- b. predvsem v države z visokimi dohodki,
- c. predvsem v države z nizkimi in srednjimi dohodki.

Ljudje, ki se selijo, se večinoma selijo v države z nizkimi in srednjimi dohodki: 46 najmanj razvitih držav na svetu gosti več kot 20 % vseh beguncev in begunk, medtem ko prispevajo manj kot 1,3 % svetovnega BDP.

6. Med razlogi za selitev so:

- a. beg pred konflikti, terorizmom, kršitvami človekovih pravic in preganjanjem,
- b. visoka stopnja brezposelnosti v matični državi in iskanje več možnosti za zaposlitev,
- c. vse naštet.

Razlogi za selitev so številni in različni, lahko pa izhajajo iz želje ali potrebe. Nekateri od glavnih motivov so:

- *beg pred notranjimi ali meddržavnimi oboroženimi spopadi, pa tudi pred nevarnostjo takšnih spopadov;*
- *preganjanje (etnično, versko, kulturno, politično itd.), terorizem, kršitve človekovih pravic, zatiralski režimi;*
- *visoka stopnja brezposelnosti v matični državi, iskanje boljših zaposlitvenih možnosti in dostojnih življenjskih razmer, pa tudi študij. Po ocenah je na svetu več kot 160 milijonov delavcev in delavk migrantov, tj. ljudi, ki se zaradi dela in boljših priložnosti selijo v drugo državo, pa tudi znotraj svoje matične države.*

7. Ali se ljudje selijo tudi zaradi okoljskih razlogov?

- a. Ne, to ni razlog za migracijo.
- b. Da, vendar so številke zelo nizke in zato zanemarljive.
- c. Da, in število ljudi, ki se selijo zaradi tega razloga, se bo v prihodnosti povečevalo.

Med razlogi, ki ljudi silijo v selitev, so lahko tudi okoljski dejavniki in ekstremne naravne nesreče, kot so poplave, potresi in neurja. Po pričakovanjih se bodo zaradi podnebni sprememb migracije zaradi teh dejavnikov povečale.

8. Ali so migracije povezane s cilji trajnostnega razvoja ZN?

- a. Ne, to je tema, ki ni omenjena.
- b. **Da, cilj je omogočiti varne, redne in odgovorne migracije.**
- c. Da, in navedeno je, da je treba vlagati v njihove države izvora.

Pojavi migracij so tesno povezani s cilji trajnostnega razvoja in so omenjeni v 10. cilju, ki se nanaša na zmanjšanje neenakosti znotraj držav in med njimi. Eden izmed podciljev tega cilja je prav spodbujanje varnih, rednih in odgovornih migracij, tudi z izvajanjem dobro strukturiranih in učinkovito upravljanih migracijskih politik.

9. Katera od držav Evropske unije gosti največ tujcev (rojenih v tujini)?

- a. Francija
- b. **Nemčija**
- c. Italija

Po absolutnem številu v tujini rojenih oseb je na prvem mestu Nemčija s 15,3 milijona, sledita Francija (8,7 milijona) in Španija (7,4 milijona).

10. Koliko tujih državljanov prebiva v Sloveniji?

- a. **Malo manj kot 190.000**
- b. 450.000
- c. 20.000, a številka hitro narašča

Na začetku leta 2023 je v Sloveniji zakonito prebivalo malo manj kot 190.000 tujih državljanov.

